

Konstfack

University College of
Arts, Crafts and Design

Till Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

2017-02-20

KF2016/VO1/82

Budgetunderlag för perioden 2018 – 2020

(7 bilagor)

1. Sammanfattande bedömning

Konstfack är utan tvekan den mest framträdande skolan i Skandinavien för högre utbildning inom konsthantverk, konst och design¹. Generationer av professionella utövare inom dessa områden har – tillsammans med de bild- och slöjdlärare som idag utbildas i större antal än någonsin – påverkat samhället. Våra avtryck finns i varje hem, i skolan, på arbetsplatser och i offentlig miljö. Vi står för spetsutbildningen inom alla dessa fält.

Skolor, sjukhus, bostäder, tågstationer, offentliga rum – där vi ska leva, mötas och verka – behöver hållbara och genomtänkta gestaltade lösningar som erbjuder en värdig miljö. Konstfacks program leder både till kompetens som professionell inredningsarkitekt och som möbelformgivare. Den brist som Sverige upplever inom dessa yrkesgrupper vill vi minska. Det behövs för att stärka landsorten och exportekonomin, men även för att våra specialistkunskaper är nödvändiga i ett hållbart byggande. Utbildningen inbegriper studier av material, möbler, ljud, ljus och andra rumsliga funktioner såväl i privat som i offentlig miljö, både inomhus och utomhus. Inom skolan sker även samarbeten med våra textil-, glas- och keramikverkstäder för att utveckla hållbara och unika produkter som fortsatt kan ge näring åt svensk möbelindustri. Då stora pensionsavgångar väntar bland inredningsarkitekter och möbelformgivare, är det hög tid att agera.

På Konstfack är samarbeten med det omgivande samhället – lokalt och internationellt – av stor betydelse. Vi samverkar med förenings- och näringsliv, med institutioner och andra skolor. Våra internationella relationer har på senare tid fördjupats. Vi har ett intensivare utbyte med den palestinska konsthögskolan i Ramallah och den israeliska akademien Bezalel vilket möjliggjorts med hjälp av ett större Erasmus+ projekt. De projekt våra doktorander driver är också i hög grad internationellt kopplade och kommer studenterna till godo via kurser som delvis förläggs utomlands. Vi prioriterar denna typ av utbyten som en del av Konstfacks profil – där möten med människor i politiskt komplexa miljöer utmanar vad vi annars tar för givet. Det kan därmed leda oss till nya insikter och förståelser.

---

¹ QS Top Universities by Subject: Delad första plats i Sverige; nr 2 i Norden, nr 11 i Europa och nr 41 i världen.

Den forskarutbildning i Konst, Teknik och Design som vi genomför tillsammans med Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm (KTH) går in på sitt tredje år. Vi är ytterst hårt pressade ekonomiskt i forskningsdelen och ser med tillförsikt fram mot ett större forskningsanslag, vilket utlovats av regeringen i forskningspropositionen.

Konstfack har de senaste åren kraftigt ökat andelen kvinnliga professorer. 2005 var 45 % av professorerna kvinnor. Idag är 63 % kvinnor bland professorer räknat på årsarbetskraft, vilket gett den snabbaste utvecklingen bland landets lärosäten. Att forskningsdelen av Konstfacks totala anslagsomsättning nu kommer att öka från nuvarande 6 % ger direkt resultat för jämställd forskning i landet.

Konstfack grundades 1844 som ett svar på den då pågående industrialiseringen av Sverige. Konstfack stod *både* för en kritik mot industrins ensidigt inriktade massproduktion *och* som en leverantör av idéer – med ett starkt fokus på samhället i stort. Inlevelse, praktisk kunskap och engagemang var grunden. Vi värdesätter detta arv. Kritiskt tänkande och en empatisk inställning tillsammans med "görande" och utprovande som utgångspunkt för konstnärlig utbildning och produktion är ytterst aktuell i förhållande till dagens utmaningar. Även då stora delar av tillverkningsindustrin flyttat till andra världsdelar behöver Sverige ansvarstagande och innovativa krafter som bidrar till hållbar produktion av varor och tjänster. Såväl när det gäller den inhemska tillverkningsindustrin som i ett globalt perspektiv.

Konstfacks utbildningar och forskningsområden är väsentliga för den framtid och värld vi ska dela. Vi bidrar till gestaltning, fantasi, innovation och kritik genom en rad utbildningar på konstnärlig grund. I en tid där begrepp som faktaresistens och polarisering är aktuella ställs hela akademien inför stora frågor, nationellt och internationellt: hur når vi ut med vår forskning? Hur bidrar vi till kritiskt tänkande som leder till ökad bildning? Här är vetenskap viktigt. Vid Konstfack ser vi samtidigt att konstnärlighet och den fria konstens betydelse är mer angelägen än någonsin. Det vi upplever i kölvattnet av faktaresistens är kanske ännu farligare; empatiresistens. Den kan konsten motverka: Konsten tränar tanken, utvecklar föreställningsförmågan.

På Konstfack understryker vi därför vikten av tid för självreflektion och öppenhet inför åsikter och livsstilar, både i undervisning och forskning. Vi ger plats för misstag och fel, missförstånd och debatt. Den röda tråden är Konstfacks djupa samhällsengagemang: genom den inkännande utgångspunkten, det kritiska samtalet, gestaltandet och ansvar i genomförandet bidrar våra utbildningar till omsorgen om det samhälle vi delar och bygger. Därmed vill vi betona att Konstfack är *"en skola för drömmare, reformister, troende, aktivister, utopister, individualister, dystopiker, entreprenörer, flanörer – och andra sökare"*. Vårt mål är att ytterligare undersöka världen tillsammans, främja intuition och medkänsla, utmana det vi tar för givet och föreslå nya sätt på hur vi kan fortsätta att leva tillsammans.

2. Utbildningens inriktning och omfattning

Konstfack vill i budgetunderlaget först lyfta förslaget från förra årets budgetunderlag om att få möjlighet att bygga ut inredningsarkitekturutbildningen. Konstfack lämnade våren 2016 in en hemställan i ärendet där Konstfack hemställde om ytterligare 10,2 mkr i utökad utbildningsanslag och 2,6 mkr i utökad forskningsanslag i 2016 års penningvärde för detta syfte (KF 2016/V01/24).

Konstfack är den enda högskola i landet som utbildar inredningsarkitekter som auktoriseras av Sveriges Arkitekter Till skillnad från arkitektutbildningar i Sverige som vilar på vetenskaplig grund erbjuder Konstfack en utbildning som vilar på konstnärlig grund och som inbegriper studier av material, möbler, ljud, ljus och andra rumsliga funktioner såväl i privat som i offentlig miljö, både inomhus och utomhus. På Konstfack finns en omfattande kunskap om områdets historia. Vi menar att det är viktigt att värna den konstnärliga grunden vilket gör Konstfacks utbildning unik. På så sätt samspelar den med arkitektur- och landskapsarkitekturutbildning och bidrar till diversifiering av fältet arkitektur.

Sveriges Arkitekter har vid flera tillfällen vänt sig till Konstfack med en oro om att det utbildas för få inredningsarkitekter i Sverige. Konstfack examinerar varje år ca 15 studenter på vardera grundnivå respektive avancerad nivå. Samtidigt minskar antalet yrkesverksamma inredningsarkitekter, eftersom många går i pension.

De verksamheter som anställer inredningsarkitekter vittnar idag om stor brist på utbildade och tränade inredningsarkitekter. Samtidigt är inredningsarkitektkompetens mycket efterfrågad av kunder och beställare. Många arkitektkontor anställer därför andra kompetenser, till exempel arkitekter eller designers, som får vidareutbildas på arbetsplatsen istället. De arkitektkontor som bedriver en professionell inredningsarkitektverksamhet är som regel mycket framgångsrika och vinstgivande. Även den svenska möbelbranschen signalerar att de behöver fler inredningsarkitekter och möbelformgivare. Konstfacks program leder både till kompetens som inredningsarkitekt och till möbelformgivare. Programmet samarbetar också med programmen i konsthantverkets textil-, glas- och keramikverkstäder för att utveckla hållbara och unika produkter som fortsatt kan ge näring åt svensk möbelindustri.

Konstfack gör fortfarande, efter översyn av utbildningen och uppvaktning av Sveriges Arkitekter, bedömningen att vi kan öka antalet platser på utbildningen med ca 60 % under förutsättning att vi får ett motsvarande ökat utbildningsuppdrag av regeringen. Vi ser att en sådan ökning skulle vara ett effektivt medel för att långsiktigt återställa balansen på arbetsmarknaden. Utbildningen har tillräckligt söktryck på både grundnivå och avancerad nivå för att klara en sådan utökning. I övrigt hänvisar Konstfack till den inlämnade hemställan.

Utbildningens inriktning och omfattning vid Konstfack totalt

Konstfack erbjöd 2016 sju kandidatprogram, fem masterprogram, tre lärarprogram och åtta fristående kurser. Alla utbildningar är i huvudsak campusbaserade.

Under 2016 genomfördes grundutbildning motsvarande 644 helårsstudenter (HST) inom grundutbildningsanslaget vilket kan jämföras med 681 HST 2015. Minskningen beror i huvudsak på en minskning av de fristående kursernas antal och volym. Från och med 2016 är utbyggnaden av lärarutbildningen, som påbörjades 2012 p.g.a. övertagande av utbildning av ämneslärare åk 7-9 i bild och slöjd från Stockholms universitet, fullgjord.

Konstfack hade vid ingången av 2016 ett anslagssparande på 2,8 mkr. Detta är ett resultat av det utökade anslaget under 2012 och 2013 på ca 17,7 mkr som överfördes från Stockholms universitet för att starta en ny lärarutbildning mot årskurs 7-9 inom bild och slöjd. I budget 2016

beräknades att större delen av anslagssparandet skulle förbrukas. Färre helårsstudenter än beräknat i kombination med en lägre prestationsgrad under 2016 har inneburit att anslagssparandet istället har ökat och uppgår vid utgången av 2016 till 6 mkr. Planen är att avveckla anslagssparandet successivt under kommande år.

Konstfack dimensionerar utbildningarna efter söktryck, arbetsmarknad och utbildningarnas konkurrenssituation. Konstfack menar att det finns ett behov av fler utbildningsplatser inom det konstnärliga området, inte minst för att möta behovet av vidareutbildning av redan yrkesverkamma inom Konstfacks områden. Konstnärlig utbildning svarar för ett välbehövt kompetens-tillskott till Sveriges framtida kreativa utmaningar. Varje utbildad konstnär, designer eller konsthantverkare bidrar till att skapa efterfrågan genom nytänkande och konstnärlig skicklighet. Ofta genom egenföretagande och konsultverksamhet. De konstnärliga utövarna bidrar i sin tur även till att stärka attraktionskraften i Storstockholm, liksom i övriga delar av Sverige. Men bristen på platser för vidareutbildning är stort. Konstfack vill därför att regeringen tar detta särskilt i beaktande inte minst med tanke på Riksrevisionens rapport om Det livslånga lärandet inom högre utbildning (RiR 2016:15) som publicerades i höstas.

Konstfack är en specialisthögskola som inom bild- och formområdet står för en koncentration av nödvändiga kompetenser där våra resurser svarar mot de mycket speciella lokal- och utrustningsbehov som krävs inom konstnärlig utbildning. För att behålla kvaliteten i konstnärlig utbildning är det fortsatt angeläget att dessa resurser koncentreras till ett fåtal lärosäten. Konstfack vill påpeka risken för att exempelvis designområdet kommer att bli urvattnat om dessa resurser inte fortsätter att koncentreras till miljöer som redan har tillräcklig kvalitet.

Konstnärlig utbildning på grundnivå

Totalt 1 139 kompletta ansökningar inkom till 91 platser 2016, vilket ger ett genomsnittligt söktryck på knappt 13 sökande per plats. Under den senaste treårsperioden har kandidatprogrammet i Konst haft högst söktryck med i snitt 43 kompletta ansökningar per utbildningsplats.

Antalet platser på grundnivå fortsätter att minska något framöver, främst med anledning av att utbildningsvolymen minskar totalt den närmaste treårsperioden. Konstfack har i dagsläget inte för avsikt att förändra utbudet av kandidatprogram.

Konstnärlig utbildning på avancerad nivå

Totalt 338 kompletta ansökningar inkom till 82 platser 2016, vilket ger ett genomsnittligt söktryck på drygt 4 sökande per plats. Under den senaste treårsperioden har masterprogrammet i Design med individuell studieplan haft högst söktryck med i snitt knappt 7 kompletta ansökningar per utbildningsplats.

Antalet platser på masterprogrammen kommer i stort sett vara oförändrat framöver. Konstfack har i dagsläget inte för avsikt att förändra utbudet av masterprogram.

Målet med Konstfacks masterprogram är att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga. Programmen är formade kring varsitt huvudområde och har ett ökat fokus på studentens individuella arbete och möjlighet att specialisera sig. Även om söktrycket från andra länder är högt, är studentgruppens sammansättning avseende internationalisering otillfredsställande. Internationella studenter bidrar till utbildningens kvalitet genom att tillföra andra perspektiv och internationella nätverk, vilket i sin tur är värdefulla för alla studenters framtida arbetsmarknad.

Antalet avgiftsskyldiga sökande har ökat under de senaste tre åren. Antalet avgiftsskyldiga som erbjöds plats ökade också med femtio procent, från tio (åren 2014 och 2015) till femton (år

2016). Av avgiftsskyldiga sökande totalt påbörjade slutligen tre studenter studier på masterprogram höstterminen 2016. Anledningen är att få avgiftsskyldiga studenter har råd att betala studieavgiften för att påbörja den utbildning de antagits till utan stipendier

Konstfack menar att regeringen måste möjliggöra studier i konstnärlig högskoleutbildning för fler avgiftsbelagda studenter jämfört med idag genom att tillskjuta mer stipendiemedel till konstnärliga utbildningar på avancerad nivå. Det är otillfredsställande att mista högt kvalificerade och motiverade förstahandssökande för att de inte kan finansiera konstnärlig utbildning i Sverige. Tilldelning av nya medel för lärosätess stipendier baseras på registrerade avgiftsskyldiga, vilket leder in i en återvändsgränd. Då få sökande kan betala nuvarande avgift om 265 tkr, kan framtida tilldelning knappast öka trots det stora intresset bland internationella sökande.

Konstfack har överlag ett gott samarbete med Migrationsverket men under 2016 har det uppstått situationer då student som antagits inte hunnit få beslut om uppehållstillstånd (baserat på andra skäl än studier) utfärdat av Migrationsverket före terminsstart. I sådana fall är studenten avgiftsskyldig tills annat beslut hunnit utfärdas. Studenten har då inte kunnat påbörja utbildningen som tänkt, vilket är mycket olyckligt såväl för den enskilda studenten som för Konstfack. Konstfack ser därför på tillförsikt på de steg för ett bättre samarbete som har tagits mellan SUHF och Migrationsverket.

Läroarbildning

Totalt inkom 101 kompletta anmälningar till sammanlagt 47 platser på våra tre läroarbord, vilket motsvarar ett söktryck om ca 2 sökande per plats.

På grund av övertagandet av slöjdläroarbordningen från Stockholms universitet och den rådande läroarbordbristen har Konstfack prioriterat läroarbordningens volym, vilket är både en regional och nationell angelägenhet. Den utökning av konstnärlig utbildning och fortbildning av yrkesverksamma som möjliggjordes under läroarbordningens uppbyggnadsfas har samtidigt varit angelägen. Som exempel på det senare kan nämnas gestaltning av offentliga rum för redan yrkesverksamma designers och konstnärer.

I budgetpropositionen för 2017 har Konstfack tilldelats medel för en fortsatt utbyggnad av läroarbordningen. Den höjning av takbeloppet som har beslutats för 2017 och aviserats för framtiden kommer att leda till att Konstfack på sikt kan utexaminera 15–20 fler läroarbordstudenter än idag. Detta då de resurser som tillförs har omräknats till de för ämnesläroarbordningen aktuella utbildningsområdena.

En ytterligare omprioritering inom takbeloppet för att nå regeringens mål om 50 nya platser är inte görligt inom läroarbordningen utan att ytterligare reducera den redan knappa volymen för Konstfacks konstnärliga utbildningar samt kurser för yrkesverksamma.

Skolverket ser att det finns många lärare som undervisar i bild och slöjd ute i skolorna som fortfarande saknar behörighet i dessa ämnen, även om många av dem har en läroarbordlegitimation. Höstterminen 2016 startades en läroarbordkurs i bild för årskurs 7-9 och Skolverket har önskemål om fortsatta läroarbordkurser. Inom samtliga läroarbordkurser erbjuds validering via process- och IT-stödet Valda. Konstfack gör bedömningen att de här satsningarna bör fortsätta under övergående tid framöver.

3. Konstnärlig forskning

Konstfack bedriver forskning inom hela det bild- och formkonstnärliga området inriktad mot såväl djupare förståelse av ämnesspecifika problemställningar som med mer direkt formulerad samhällsanknytning. Eftersom Konstfack är en liten högskola samarbetar vi med andra starka forskningsmiljöer och med andra samhällsengagerade aktörer inom kulturen, näringslivet och myndighetsfären.

I den senaste forskningspropositionen lyfter regeringen fram klimat och miljö, hälsa, digitalisering, hållbart samhälle samt förbättrade kunskapsresultat i den svenska skolan som särskilt prioriterade områden för forskningspolitiken. Konstfacks forskning behandlar alla dessa centrala frågeställningar utifrån Konstfacks särskilda profil.

Regeringen poängterar vidare vikten av samverkan med samhällets övriga sektorer. Konstfack samfinansierar och samarbetar i hög grad genom forskningsprojekt finansierade av Energimyndigheten, KK-stiftelsen, Vetenskapsrådet och Vinnova med i stort sett alla samhällets funktioner och branscher.

Konstfack tillhör de få lärosäten som redan uppfyller regeringens nationella mål om att hälften av de nyrekryterade professorerna senast 2030 ska vara kvinnor. Detta beror säkert delvis på att anställning av lärare i konstnärlig verksamhet 5+5 år innebär att lärarkåren är relativt ung och byts ut kontinuerligt. Men det vore mycket olyckligt ifall det beror på att Konstfack inte kan erbjuda tillräckligt goda forskningsmöjligheter i professorstjänsterna på grund av det låga forskningsanslaget.

Konstfack ser med tillförsikt fram emot regeringens utfästelser i forskningspropositionen om att den konstnärliga forskningen behöver stärkas och där bland annat Konstfack pekas ut som en av de högskolor som behöver ett ökat forskningsanslag. Detta då det låga forskningsanslaget är Konstfacks största problem inför den kommande treårsperioden.

Idag utgör Konstfacks forskningsanslag endast 5,7 procent av det totala anslaget, den lägsta andelen för forskningsanslag bland Sveriges lärosäten. Detta begränsar forskningen, möjligheterna att bygga upp en egen forskarutbildning samt forskningsanknytning av utbildningarna. Tillsammans utgör detta därmed ett hinder för hela Konstfacks utveckling. För Konstfacks långsiktiga överlevnad och fortsatta utveckling är det därför centralt att i framtiden erhålla ett större forskningsanslag.

I forskningspropositionen kopplar regeringen forskningsanslaget som kronor per helårsstudent. Konstfack menar att det inte är rimligt att utgå från samma summa oavsett utbildningsområde eftersom konstnärlig forskning kräver samma faciliteter som konstnärliga utbildningar. Konstfack menar att det är mer rimligt att tänka att forskningsanslaget ska utgöra minst 20 % av det totala anslaget. För Konstfacks del skulle det betyda att forskningsanslaget stärks med ytterligare ca 30 miljoner kronor från och med 2018.

En stark forskningsmiljö

Konstfacks högskolestyrelse antog förra året en forskningsstrategi för 2016-2018. I denna framgår hur våra forskningsmedel ska effektiviseras genom profilering och prioritering. Strategin bygger på tre delar: fler externa forskningsprojekt, egen forskarutbildning och en ökad forskningsanknytning av alla utbildningar.

Om Konstfack får ett utökat forskningsanslag med 30 mkr vill Konstfack använda ca hälften av anslaget till att ge alla professorer och lektorer forskningstid i sina tjänster. Konstfack är idag i en situation där vi bara kan erbjuda de ämnesansvariga professorerna viss forskningstid i sina

tjänster. Detta leder till att forskningsaktiviteten är för låg, det skrivs för få externa forskningsansökningar och forskningsanknytningen av utbildningarna hotas. På sikt ser vi också detta som ett hot mot att vara en attraktiv arbetsgivare. Enbart genom att erbjuda forskning inom anställningen kan vi behålla och nyrekrytera de bästa lärarna och vara en konkurrenskraftig utbildnings- och forskningsmiljö.

Konstfack vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram att regeringen inte tillsköt några forskningsmedel när Konstfack tog över ämneslärarutbildning med inriktning mot åk 7-9 i bild och slöjd från Stockholms universitet. Konstfack ser med tillfredsställelse på att förbättrade kunskapsresultat lyfts i forskningspropositionen, men vill påminna regeringen om att det behövs särskilda satsningar på att forska om de estetiska ämnenas utveckling och betydelse i skolan.

En egen forskarutbildning

Konstfack har ännu inget eget examenstillstånd, utan doktorander som är anställda av Konstfack bedriver formellt sin forskarutbildning vid ett annat lärosäte. Sedan 2014 bedriver Konstfack doktorsprogrammet Konst, teknik och design (KTD) tillsammans med KTH. Under 2016 har sex doktorander varit inskrivna i programmet, varav tre har finansierats av Konstfack eller projekt som varit förlagda vid Konstfack. Vid antagningen inför 2017 var det återigen ca 250 ansökningar till två platser. Vi kan konstatera att intresset för programmet är fortsatt stort och nivån på ansökningarna mycket hög.

Målet är att programmet ska ligga till grund för en ansökan från Konstfack om konstnärlig forskarexamen, vilket kan leda till ett mer jämlikt samarbete med KTH. För att Konstfack ska kunna ansöka om forskarutbildningstillstånd krävs enligt UKÄ en miljö om minst 10-12 doktorander samt att vi har haft ca fem disputationer. Om Konstfack får ett utökat forskningsanslag med 30 mkr vill Konstfack använda hälften av dessa pengar till att fortsätta bygga upp doktorandmiljön tillsammans med KTH. Medlen kommer att användas till att anställa fler doktorander, finansiera handledare och bedriva kurser inom doktorsprogrammet.

Sammanställning av äskande om ytterligare medel till forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)

Ökad forskningstid för professorer och lektorer	15 000
Egen forskarutbildning	15 000
Totalt	30 000

4. Ekonomi

Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Av bilaga 2 framgår den beräknade utvecklingen av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Konstfack hade vid ingången av 2016 ett anslagssparande på 2,8 mkr. Detta är ett resultat av det utökade anslaget under 2012 och 2013 på ca 17,7 mkr som överfördes från Stockholms universitet för att starta en ny lärarutbildning mot årskurs 7-9 inom bild och slöjd. I budget 2016 beräknades att större delen av anslagssparandet skulle förbrukas. Färre helårsstudenter än beräknat i kombination med en lägre prestationsgrad under 2016 har inneburit att anslagssparandet istället har ökat och uppgår vid utgången av 2016 till 6 mkr. Planen är att avveckla anslagssparandet successivt under kommande år.

Konstfack räknar med att nå takbeloppet under samtliga år under perioden och att anslagssparandet successivt minskar.

Under de kommande åren kommer fortsatta investeringar ske i lokaler för förändrad verksamhet, men också för underhåll och arbetsmiljöåtgärder. Högskolan räknar med att lösa lokalbehovet genom ombyggnationer inom befintliga ytor, vilket innebär tillkommande investeringar i förbättringsutgifter på annans fastighet. Detta gäller också en eventuell utbyggnad av platser inom inredningsarkitektur. Vi anser oss kunna rymma detta inom våra lokaler genom att om- disponera ytor.

Avskrivningar totalt kommer att öka något under perioden, se vidare kommentarer till investeringar i anläggningstillgångar och lokalförsörjning.

Personalkostnaderna beräknas öka med ca 6 mkr mellan 2016 och 2017. Av detta svarar beräknad lönerevision för ca 2,5 mkr. Genom att den externfinansierade forskningen minskar, får det till effekt att en större andel av de högskolegemensamma kostnaderna belastar anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Dessa kostnader beräknas minska i takt med att vi räknar med ökad externfinansierad forskningsverksamhet.

Dessutom har högskolan haft en del vakanta tjänster under 2016.

Under perioden 2017 – 2020 strävar högskolan mot att ha ett myndighetskapital som uppgår till ca 10 % av årets kostnader (med avvikelser enstaka år).

Intäkter och kostnader för konstnärlig forskning

I bilaga 3 redovisas den beräknade utvecklingen av intäkter och kostnader för konstnärlig forskning. På intäktssidan ingår förväntade externa bidrag till forskning inom Konstfacks områden. Intäkterna kommer att minska 2017 jämfört med 2016. Intäkterna från externfinansierad forskning beräknas sedan öka under perioden 2018 – 2020.

Sedan införandet av SUHF:s redovisningsmodell har anslaget för konstnärlig forskning belastas med betydligt större andel av högskolegemensamma kostnader än tidigare. Ökat påslag för indirekta kostnader i de externfinansierade forskningsprojekten har inneburit att Konstfack redan vid ansökningstillfället för nya projekt går in med samfinansiering av del av indirekta kostnader. Under 2016 har anslaget belastats med drygt 0,9 mkr för redovisad samfinansiering. Motsvarande 2015 uppgick till ca 1,1 mkr. Även framöver kommer kostnaden för samfinansiering att vara betydande i förhållande till det låga forskningsanslaget.

Myndighetskapalet av anslagsmedel uppgår per 2016-12-31 till ca -1,1 mkr. Detta på grund av ett större underskott under 2016. Orsaken är främst betydligt lägre intäkter från externfinansierad forskningsverksamhet än beräknat, vilket inneburit att anslaget fått bära större andelar av högskolegemensamma kostnader och stödverksamheten. Åtgärder har vidtagits i budget 2017 för att komma till rätta med underskottet, men det innebär ett kvarvarande ackumulerat underskott vid utgången av 2017.

Investeringar i anläggningstillgångar

Investeringsbehovet i anläggningstillgångar redovisas i bilaga 4 och 5. Inga enskilda investeringar beräknas överstiga 20 mkr, varför tabell 5 A, Särskild information om verksamhetsinvesteringar, inte bifogas budgetunderlaget. Investeringarna avser till största delen grundutbildningsverksamheten.

Drygt 12 år har gått sedan flytten till nya lokaler. Verksamheten förändras och Konstfack har dessutom fått ett utökat utbildningsuppdrag i form av en ny lärarutbildning. Detta har inneburit ökade investeringar i förbättringsutgifter på annans fastighet, då några lokaler byggts om för den nya lärarutbildningen för ämnet slöjd.

Investeringarna i förbättringsutgifter på annans fastighet beräknas fortsätta under perioden 2017 – 2020, men i något lägre omfattning än tidigare. Redovisat investeringsbehov är bedömningar i dagsläget och kan komma att revideras. Dessutom beräknas underhållsansvaret för lokalerna innebära ökade kostnader i form av investeringar i förbättringsutgifter på annans fastighet i takt med att lokalytorna förslits. I övrigt har ordinarie löpande investeringar i verksamheten beräknats, främst för datorer och maskiner.

Låneram

Konstfack har 2017 en låneram på 23 mkr och räknar med en motsvarande låneram under perioden 2018 – 2020. Låneramen för 2018 – 2020 har beräknats med uppskattningar av de investeringar som kan bedömas i dagsläget för lokalinvesteringar och övriga ordinarie investeringar.

Se vidare tabell 4, bilaga 4.

Lokalförsörjning

Konstfack har för närvarande 2 hyreskontrakt för lokalerna. Det större hyreskontraktet löper ut 2029 och ett mindre hyreskontrakt avseende ett gasolförråd löper t.o.m. 2019. Det sistnämnda bedöms i dagsläget behöva förnyas.

Arbetet med förändringar av lokaler pågår, om än i mindre omfattning än under de senaste åren. Den bedömning som görs idag är att förändrat lokalbehov kan lösas genom ombyggnationer inom befintliga ytor, vilket innebär tillkommande investeringar i förbättringsutgifter på annans fastighet. Konstfack ser därför i dagsläget inget behov av att teckna hyresavtal som sträcker sig längre än 10 år.

Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

Konstfack räknar med att likviditeten under de närmaste åren kommer att vara god och gör för tillfället bedömningen att det inte finns något behov av någon räntekontokredit under perioden.

Avgiftsbelagd verksamhet

Av de avgifter och ersättningar som Konstfack redovisar i utfallet för 2016, avser knappt hälften ersättning för beställd utbildning åt Södertörns högskola, uppdragsutbildning åt Skolverket och avgifter från studieavgiftsskyldiga studenter. Dessutom ingår intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen, upplåtande av bostadslägenheter samt övriga avgifter och ersättningar.

Konstfack redovisar budgetåret 2016 intäkter från 4,1 studieavgiftsskyldiga helårsstudenter. Antalet avgiftsskyldiga studenter är få på grund av den höga kostnaden för att läsa konstnärliga utbildningar. Beroende på denna osäkerhet räknar högskolan med ca fyra studieavgiftsskyldiga helårsstudenter per år.

Intäkterna från uppdragsutbildning för 2017 beräknas öka något jämfört med utfallet för 2016 och avser uppdragsutbildning åt Skolverket inom ramen för det s.k. Lärarlyftet. Konstfack räknar med fortsatt utbildning åt Skolverket och att den kommer att öka i omfattning från 2018. Högskolan räknar också med fortsatt beställd utbildning åt Södertörns högskola.

Budget för uppdragsverksamhet 2016 - 2018 framgår av tabell 7, bilaga 7.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av Konstfacks högskolestyrelse vid sammanträde den 14 februari 2017. Föredragande har varit rektor Maria Lantz och ekonomichef Tord Ahlenius.

Budgetunderlag för 2018 - 2020

Tabell 1

Total budget (tkr)	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Ber.	2019 Ber.	2020 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag	162 847	170 483	170 228	170 328	170 328
Avgifter 1)	6 114	6 100	7 100	7 100	7 100
Bidrag 2)	6 034	5 100	8 300	8 400	10 100
Finansiella intäkter	75	95	61	90	303
Summa intäkter	175 070	181 778	185 689	185 918	187 831
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal 3)	-101 527	-105 600	-106 900	-107 300	-108 300
Lokaler	-42 985	-43 500	-43 500	-43 500	-43 500
Drift/Övrigt	-27 702	-28 700	-28 800	-28 500	-28 700
Avskrivningar	-4 575	-5 847	-6 114	-6 319	-6 087
Finansiella kostnader	-173	-150	-150	-61	-198
Summa kostnader	-176 962	-183 797	-185 464	-185 680	-186 785
Verksamhetsutfall	-1 892	-2 019	225	238	1 046
Transfereringar	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	-1 892	-2 019	225	238	1 046
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	19 615	17 596	17 821	18 059	19 105
Utgående oförbrukade bidrag	5 737	4 000	2 000	1 700	1 700

1) Intäkter från avgifter beräknas öka under senare delen för uppdragsutbildning åt Skolverket.

2) Av utfallet 2016 avser ca 5 mkr externfinansierad forskning. Bidragsintäkterna 2017 - 2020 bygger på att nya projekt beviljas under åren 2017 - 2020.

3) För 2017 ingår beräknad kostnad för lönerevision med ca 2,5 mkr.

Budgetunderlag för 2018 - 2020

Tabell 2

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Ber.	2019 Ber.	2020 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Takbelopp	155 388	158 283	158 283	158 283	158 283
Beräknad avräkning (A) 1)	152 181	159 655	159 400	159 500	159 500
Särskilda åtaganden (B)	1 295	1 315	1 315	1 315	1 315
Anslag (A+B)	153 476	160 970	160 715	160 815	160 815
Avgifter 2)	6 104	6 100	7 100	7 100	7 100
Bidrag	1 045	1 100	1 100	1 100	1 100
Finansiella intäkter	75	95	61	86	291
Summa intäkter	160 700	168 265	168 976	169 101	169 306
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	-89 043	-96 100	-95 000	-95 000	-94 700
Lokaler	-41 710	-42 500	-42 200	-42 200	-41 900
Drift/Övrigt	-25 039	-26 500	-26 000	-25 600	-25 600
Avskrivningar	-4 420	-5 692	-5 923	-6 127	-5 878
Finansiella kostnader	-163	-142	-142	-58	-188
Summa kostnader	-160 375	-170 934	-169 265	-168 985	-168 266
Årets kapitalförändring	325	-2 669	-289	116	1 040

1) Inklusive beräknad avräkning av anslagssparande

2) Intäkter från avgifter beräknas öka avseende uppdragsutbildning

Budgetunderlag för 2018 - 2020

Tabell 3

Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Ber.	2019 Ber.	2020 Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag	9 371	9 513	9 513	9 513	9 513
Avgifter	10	0	0	0	0
Bidrag 1)	4 989	4 000	7 200	7 300	9 000
Finansiella intäkter	0	0	0	4	12
Summa intäkter	14 370	13 513	16 713	16 817	18 525
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	-12 484	-9 500	-11 900	-12 300	-13 600
Lokaler	-1 275	-1 000	-1 300	-1 300	-1 600
Drift/Övrigt	-2 663	-2 200	-2 800	-2 900	-3 100
Avskrivningar	-155	-155	-191	-192	-209
Finansiella kostnader	-10	-8	-8	-3	-10
Summa kostnader	-16 587	-12 863	-16 199	-16 695	-18 519
Årets kapitalförändring	-2 217	650	514	122	6

1) Beräkningarna bygger på att nya forskningsprojekt beviljas medel under åren 2017 - 2020.

Budgetunderlag för 2018 - 2020

Tabell 4

Investeringar i anläggningstillgångar (tkr)	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Ber.	2019 Ber.	2020 Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	14 134	17 463	20 373	20 429	20 010
Beräknad nyupplåning	7 983	8 757	6 200	5 900	5 900
- varav investering i immateriella anläggningstillgångar	66	300	200	200	200
Beräknad amortering	4 654	5 847	6 144	6 319	6 087
UB lån i Riksgäldskontoret	17 463	20 373	20 429	20 010	19 823
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	17 463	20 373	20 429	20 429	20 010
Föreslagen låneram	20 000	23 000	23 000	23 000	23 000
Beräknad ränteutgift 1)	0	0	0	61	198
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	0,0	0,0	0,0	0,3	1,0
Summa räntor och amorteringar	4 654	5 847	6 144	6 380	6 285
Maximalt utnyttjande av räntekontokrediten under året	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit 2)	0	0	0	0	0

1) Negativ ränta har 2016 inneburit ränteintäkter på 71 tkr för lånen i Riksgäldskontoret. Räknar med med samma utveckling även under 2017 och 2018.

2) Konstfack gör för tillfället bedömningen att det inte finns något behov av någon räntekontokredit under perioden.

Budgetunderlag för 2018 - 2020

Tabell 5 1)

Verksamhetsinvesteringar (tkr)	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Ber.	2019 Ber.	2020 Ber.
<i>Immateriella investeringar</i>					
Datasystem, rättigheter m.m.	107	300	200	200	200
<i>Materiella investeringar</i>					
Maskiner, inventarier o installationer m.m.	6 150	7 156	4 800	4 500	4 500
Byggnader, mark o annan fast egendom	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	1 581	760	1 200	1 200	1 200
Summa verksamhetsinvesteringar	7 838	8 216	6 200	5 900	5 900
<i>Finansiering</i>					
Lån i RGK (2 kap. 1 § kapitalförs.förordn)	7 838	8 216	6 200	5 900	5 900
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförs.förordn)	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapförs.för.)	0	0	0	0	0
Anslag (efter medgivande av regeringen)	0	0	0	0	0
Summa finansiering 2)	7 838	8 216	6 200	5 900	5 900

1) Konstfack har inga verksamhetsinvesteringar där ett objekt överstiger 20 mkr. Inga uppgifter lämnas därför i tabell 5A.

2) I tabell 4 redovisas under året upptagna lån, vilket innebär att summa finansiering enligt tabell 5 (som ska motsvara summa investeringar) och nyupplåning enligt tabell 4 skiljer sig åt.

Budgetunderlag för 2018 - 2020

Tabell 6 Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler (mkr om ej annat anges)	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Ber.	2019 Ber.	2020 Ber.
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	21 558	21 558	21 558	21 558	21 558
- ökning under året	0	0	0	0	0
- minskning under året	0	0	0	0	0
- vid årets utgång (A)	21 558	21 558	21 558	21 558	21 558
Förbättringsutgift på annans fastighet	6,9	6,7	6,8	6,9	6,9
- nyinvesteringar	1,6	0,8	1,2	1,2	1,2
- avskrivningar	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (B)	39,7	40,0	40,0	40,0	40,0
Genomsnittlig hyra (kr/kvm LOA) 1)	1 842	1 855	1 855	1 855	1 855
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder) (C) 2)	46,0	46,8	46,9	46,9	47,0
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA) 3)	2 135	2 171	2 176	2 176	2 180
Lärosätets totala kostnader (D)	177,0	183,8	185,5	185,7	186,8
Avgår externa hyresintäkter	-0,3	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5
Justerade totala kostnader (D2)	176,7	183,4	185,0	185,2	186,3
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader 4)	26,0%	25,5%	25,3%	25,3%	25,2%
Lokalkostnadens andel av justerade totala kostnader 5)	26,1%	25,5%	25,4%	25,3%	25,2%

1) Beräknas som B/A

2) Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader vid universitet och högskolor i den del som avser sammanställning av lokalkostnader.

3) Beräknas som C/A

4) Beräknas som C/D

5) Beräknas som C/D2

Budgetunderlag för 2018- 2020

Tabell 7 Avgifter

Belopp i tkr

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
2016	2 834	2 582	252
<i>varav tjänsteexport*</i>	1 113	1 106	7
2017	2 500	2 500	0
<i>varav tjänsteexport*</i>	800	800	0
2018	3 700	3 700	0
<i>varav tjänsteexport*</i>	900	900	0

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0

*Avser studieavgiftsskyldiga studenter